

**In Nederland veroordeeld,
in eigen land de straf of maatregel
ondergaan**

Informatie voor buitenlandse
gedetineerden in Nederland over de
mogelijkheid om de in Nederland
opgelegde sanctie (verder) in eigen land
te ondergaan

Het ondergaan van een Nederlandse vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel in eigen land.

Wanneer en hoe

Inleiding

Sinds 1 januari 1988 bestaat de mogelijkheid dat u naar uw eigen land wordt overgebracht om daar uw in Nederland opgelegde straf of maatregel verder te ondergaan.

Deze folder is bedoeld om u enige informatie te geven over de vraag of u in aanmerking komt voor een dergelijke overbrenging naar eigen land en onder welke voorwaarden. De informatie in deze folder is niet volledig en kan dat ook niet zijn. Dat komt omdat de regelgeving betreffende de overbrenging tamelijk ingewikkeld is en berust op afspraken met andere landen, die van land tot land verschillend kunnen zijn. Daardoor kan in deze folder onder meer geen informatie gegeven worden over hoeveel tijd gemoeid zal zijn met het doorlopen van de procedure en wat het precieze resultaat zal zijn. In het algemeen zal de behandeling van een verzoek tot overbrenging veel tijd in beslag nemen.

Als u uit een ander land dan Nederland komt en geen of nauwelijks banden met Nederland heeft, kan een overbrenging voor u grote voordelen hebben. Wanneer u de aan u opgelegde straf of maatregel in uw eigen land ondergaat, bestaan er minder problemen met de taal en de cultuur, waardoor bijvoorbeeld een beter contact met medege-detineerden mogelijk is. Ook de begeleiding tijdens de detentie kan doeltreffender zijn. Het ondergaan van de straf of maatregel dicht bij huis, zal ook betekenen dat het voor uw familie en vrienden makkelijker wordt u te bezoeken.

WOTS

De mogelijkheid om naar eigen land te worden overgebracht om de Nederlandse sanctie verder te ondergaan, is opgenomen in de Nederlandse wet genaamd “Wet Overdracht Tenuitvoerlegging Strafvonnissen”, afgekort WOTS. Volgens de WOTS geeft het openbaar ministerie dat met de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing is belast, een met redenen omkleed advies aan de Minister van Justitie, als het het in het belang van een goede rechtsbedeling gewent acht dat een ander land een door een Nederlandse rechter opgelegde straf of maatregel (verder) ten uitvoer legt. De Minister van Justitie beslist vervolgens zo spoedig mogelijk omtrent het daaraan te geven gevolg. Deze beslissing kan inhouden dat het verzoek tot overbrenging wordt voorgelegd aan het betreffende land.

Verdragen

Voor overdracht van een Nederlandse straf of maatregel aan een ander land is naar Nederlands recht geen verdrag vereist. Wel zal de Minister van Justitie, als het verzoek op een verdrag kan worden gegrond, de bepalingen van dit verdrag in acht nemen. De meeste verzoeken tot overbrenging vinden plaats op basis van het

Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisde personen. Andere verdragen op basis waarvan een verzoek tot overbrenging kan worden gedaan, zijn het Europees Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen, het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnisde personen tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Venezuela en het Verdrag tussen het Koninkrijk Marokko en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de overbrenging van gevonnisde personen. Met betrekking tot dit laatste verdrag bestaat overigens een aparte folder. Achter in deze folder staat een lijst met de landen waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten.

Wanneer komt u in aanmerking voor overbrenging naar uw eigen land?

Om voor overbrenging in aanmerking te komen, moet in het algemeen aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

1. U dient onderdaan of ingezetene te zijn van een land waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten. Als er geen verdragsrelatie bestaat, dient u onderdaan of ingezetene te zijn van een land dat volgens de eigen wetgeving de tenuitvoerlegging van de in Nederland opgelegde vrijheidsbenemende sanctie kan overnemen;
2. De veroordeling tot een vrijheidsbenemende straf of maatregel moet onherroepelijk zijn. Met andere woorden: er is geen beroep meer mogelijk tegen de beslissing van de rechter.
3. Op het tijdstip van ontvangst van het verzoek tot overbrenging moet u nog tenminste een half jaar van uw sanctie ondergaan;
4. Het feit waarvoor u veroordeeld bent, moet ook in uw eigen land strafbaar zijn;
5. Zowel Nederland als uw eigen land moet met de overbrenging instemmen.

Instemming betrokkene

Naast de hierboven genoemde voorwaarden geldt in de meeste gevallen dat ook u met uw overbrenging moet instemmen. In de praktijk wordt dit zo uitgelegd dat het initiatief voor een overbrenging in beginsel bij u ligt. Als u naar uw eigen land wilt worden overgebracht, dan kunt u daartoe een verzoek indienen bij de directeur van de inrichting waar u verblijft. Daarbij kunt u gebruik maken van een formulier dat verkrijgbaar is in uw inrichting. Het ingevulde formulier zal vervolgens door de inrichting aan het (Nederlandse) ministerie van justitie worden opgestuurd.

In sommige situaties (jonge leeftijd, gebrekkige lichamelijke of geestelijke toestand) kan de instemming van uw wettelijke vertegenwoordiger worden gevraagd.

Heeft u *recht* op overbrenging naar uw eigen land?

Zoals blijkt uit voorwaarde 5 heeft u geen *recht* op overbrenging naar uw eigen land. Zowel de Nederlandse regering als de overheid van uw eigen land moet met uw overbrenging instemmen. Daarbij komt dat uit de toepasselijke verdragen geen verplichting voortvloeit voor Nederland of uw eigen land om een verzoek tot overbrenging in te willigen.

Overbrenging zonder instemming betrokkene

In een aantal gevallen is overbrenging mogelijk zonder dat u daarmee instemt. Uw instemming is namelijk niet vereist als u wordt overgebracht naar een land dat partij is bij het Verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnis. Bij dit verdrag zijn slechts enkele landen partij. Tevens is uw instemming niet nodig, als de overbrenging zal plaatsvinden naar een land waarmee Nederland geen verdrag heeft. Een overbrenging naar een zogenoemd niet-verdragsland (met of zonder uw toestemming) kan overigens alleen plaatsvinden, als dat land zowel de wettelijke als de praktische mogelijkheden heeft om de tenuitvoerlegging van de in Nederland opgelegde straf of maatregel over te nemen.

Wanneer de Minister van Justitie voornemens is de aan u opgelegde vrijheidsbenemende straf of maatregel over te dragen aan het land van herkomst en u niet met uw overbrenging heeft ingestemd, kunt u een bezwaarschrift indienen tegen dit voornemen. Dit bezwaarschrift moet worden ingediend bij het gerecht dat in hoogste feitelijke instantie de sanctie heeft opgelegd. U kunt, als u dat wilt, bij de behandeling van het bezwaarschrift worden gehoord. Tevens kunt u zich laten bijstaan door een (toegevoegde) raadsman. De beslissing op het bezwaarschrift is voor alle betrokkenen bindend.

Enige informatie over de procedure

Na ontvangst van het formulier, waarmee u een verzoek tot overbrenging heeft gedaan, wint de Nederlandse Minister van Justitie eerst advies in van het openbaar ministerie dat belast is met de tenuitvoerlegging van uw straf of maatregel. Als de Nederlandse Minister van Justitie in beginsel met uw overbrenging instemt, zullen eerst alle ingevolge het Verdrag noodzakelijke documenten verzameld worden. Deze documenten worden vervolgens, na vertaling, doorgezonden aan de autoriteiten van uw eigen land. Nadat deze autoriteiten hebben ingestemd met uw overbrenging en hebben meegedeeld wat de (juridische) gevolgen van de overbrenging voor u zijn, wordt u in de gelegenheid gesteld om bij een rechter-commissaris te verklaren of u instemt met de overbrenging. Daarbij zult u worden gewezen op de (juridische) gevolgen van uw overbrenging. Nadat beide landen formeel hebben ingestemd met de overbrenging, zal de feitelijke overbrenging worden geregeld door de Nederlandse autoriteiten en die van uw eigen land, waarna laatstgenoemden de verdere tenuitvoerlegging van de sanctie in uw eigen land zullen gelasten.

Weigert echter één van beide landen, dan gaat de overbrenging niet door.

Welke straf of maatregel moet u na de overbrenging nog ondergaan?

Dat is niet zonder meer te zeggen. Het is namelijk afhankelijk van het recht van het land waarnaar de overbrenging wordt beoogd. Het kan zijn dat de tenuitvoerlegging van de Nederlandse sanctie wordt voortgezet. Dat betekent dat de duur van de Nederlandse straf of maatregel na overbrenging naar eigen land, in beginsel niet verandert.

Ook is het mogelijk dat de rechter in uw land de door de Nederlandse rechter opgelegde sanctie omzet in een sanctie naar het recht van uw eigen land. Het gaat dan enkel om een strafomzetting, niet om een hele nieuwe berechting. De omgezette sanctie mag niet langer of zwaarder zijn dan de oorspronkelijk in Nederland opgelegde sanctie.

De tijd die u in Nederland reeds in detentie heeft doorgebracht, moet van de duur van de (voortgezette of omgezette) sanctie in uw land worden afgetrokken.

De tenuitvoerlegging van de sanctie vindt na overbrenging plaats volgens het recht van uw eigen land. Dit geldt bijvoorbeeld ten aanzien van de vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling en de plaatsing in een inrichting.

Het verlenen van gratie, amnestie of strafvermindering kan na de overbrenging geschieden volgens het recht van uw eigen land én, voor zover van toepassing, volgens het Nederlandse recht. Dit betekent dat u zowel in het land waarnaar u bent overgebracht, als in Nederland een verzoek tot gratie of, voor zover naar het recht van uw land mogelijk is, een verzoek tot amnestie of strafvermindering kunt indienen.

Adressen en WOTS-informatielijn

Indien u vragen hebt of meer informatie wenst, dan kunt u zich richten tot een bureau voor rechtshulp, uw advocaat, de directeur van de inrichting waar u verblijft, uw ambassade of consulaat of het Nederlandse Ministerie van Justitie (Directie Internationaal Strafrechtelijke Aangelegenheden & Drugsbeleid/Bureau Internationale Rechtshulp in Strafzaken, postbus 20301, 2500 EH Den Haag).

Als een verzoek in behandeling is genomen, kan over de stand van zaken telefonisch informatie worden verkregen via de zogenaamde WOTS-informatielijn van het Ministerie van Justitie. Deze telefoonlijn is op werkdagen bereikbaar van 9.00 uur tot 12.00 uur onder telefoonnummer: 070 – 370 75 55.

Bijlage

Overzicht verdragslanden

Landen die zijn aangesloten bij het Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen:

Albanië	Griekenland	Panama
Andorra	Hongarije	Polen
Armenië	Ierland	Portugal
Azerbeidzjan	IJsland	Roemenië
Bahamas	Israël	Slovenië
België	Italië	Slowakije
Bulgarije	Kroatië	Spanje
Canada	Letland	Tongo
Chili	Liechtenstein	Trinidad
Costa Rica	Litouwen	Tsjechië
Cyprus	Luxemburg	Turkije
Denemarken	Macedonië	Verenigde Staten
Duitsland	Malta	Verenigd Koninkrijk
Estland	Nederland	Zweden
Finland	Noorwegen	Zwitserland
Frankrijk	Oekraïne	
Georgië	Oostenrijk	

Landen die zijn aangesloten bij het Europees verdrag inzake de internationale geldigheid van strafvonnissen:

Cyprus	Litouwen	Roemenië
Denemarken	Nederland	Spanje
Estland	Noorwegen	Turkije
IJsland	Oostenrijk	Zweden

Venezuela (bilateraal verdrag)

Marokko (bilateraal verdrag)

Deze folder is een uitgave van het Ministerie van Justitie
Juli 2001

Indien u meer exemplaren van deze folder en/of de aanmeldingsformulieren wenst, kunt u contact opnemen met:

DJI
Afdeling Juridische zaken
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
tel. 0170-370 2515 (secretariaat)